

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS INFORMACINIŲ IŠTEKLIŲ VALDYMO
ĮSTATYMO NR. XI-1807 2, 5, 6, 10, 11, 18, 19, 24, 27, 29, 30, 31, 34, 35, 36, 39, 40
STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ADMINISTRACINIŲ
NUSIŽENGIMŲ KODEKSO 552 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ
AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

1. Įstatymų projektų rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai

Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo Nr. XI-1807 2, 5, 6, 10, 11, 18, 19, 24, 27, 29, 30, 31, 34, 35, 36, 39, 40 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto (toliau – VIIVĮ projektas) ir Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 552 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto (toliau – ANK projektas) (toliau kartu – Projektai) rengimą paskatino Valstybės kontrolės 2014 m. lapkričio 21 d. valstybinio audito ataskaitoje „Vieno langelio principo įgyvendinimas teikiant elektronines paslaugas“ Nr. VA-P-90-3-14 pateiktos rekomendacijos (toliau – Rekomendacijos).

Projektų tikslas – nustatyti atsakomybę už duomenų nepasiekiamumą per VIISP ir taikyti atitinkamas kontrolės priemones, siekiant užtikrinti valstybės informacinių išteklių duomenų centralizuotą pasiekiamumą per VIISP; užtikrinti valstybės informacinių išteklių sąveikos veiksmingumą teisiniu, organizaciniu, semantiniu, techniniu aspektais; apibrėžti atlyginimo už registro duomenų ir registro informacijos pagrindu parengtų išrašų, pažymų ir kitų dokumentų, dokumentų kopijų ir (arba) informacijos rengimą, teikimą ir perdavimą susijusiems registrams, valstybės informacinėms sistemoms mokėjimo tvarką.

Projektų uždavinys – užtikrinti valstybės informacinių išteklių sąveikos veiksmingumą ir patikslinti atlyginimo už registro duomenų ir registro informacijos pagrindu parengtų išrašų, pažymų ir kitų dokumentų, dokumentų kopijų ir (arba) informacijos rengimą, teikimą ir perdavimą susijusiems registrams, valstybės informacinėms sistemoms mokėjimo teisinį reglamentavimą.

2. Įstatymų projektų iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Projektų iniciatorė – Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija. Projektus parengė Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos Informacinės visuomenės politikos departamento (direktorius Petras Jakavonis, tel. (8 5) 239 3944, el. p. petras.jakavonis@sumin.lt) Informacinės visuomenės plėtros skyriaus (vedėja Aušra Kumetaitienė, tel. (8 5) 239 2901, el. p. ausra.kumetaitiene@sumin.lt) vyriausioji specialistė Asta Balevičiūtė (tel. (8 5) 239 2892, el. p. asta.baleviciute@sumin.lt) kartu su Informacinės visuomenės plėtros komiteto prie Susisiekimo ministerijos (direktorius Ramūnas Čepaitis, tel. 8 698 42265) Informacinių išteklių skyriaus specialistais.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymų projektuose aptarti teisiniai santykiai

Šiuo metu nėra įgyvendintos 4 ir 5 Rekomendacijos. Šiuo metu Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijai nėra priskirta institucijų tarpžinybinių veiksmų koordinavimo kuriant ir teikiant elektronines paslaugas funkcija. Minėtą funkciją svarbu nustatyti siekiant reglamentuoti sudėtinių elektroninių paslaugų kūrimą.

Šiuo metu nėra nustatyta valstybės informacinių išteklių valdytojų, tvarkytojų ir kitų atsakingų asmenų atsakomybė už tai, kad jų valdomi valstybės informaciniai ištekliai yra nepasiekiami per VIISP. Todėl ANK projektu siūloma nustatyti atsakomybę už Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų pažeidimą. Taip pat VIIVĮ projektu siūloma nustatyti, kad registras ar funkciškai savarankiška jo dalis laikomas įteisintu, kai Registrų ir valstybės informacinių sistemų registre įrašomi duomenys apie registro ar funkciškai savarankiškos jo sudedamosios dalies priėmimo ir tinkamumo naudoti aktą.

Šiuo metu nėra užtikrinta pakankamai veiksminga valstybės informacinių išteklių sąveika, todėl tobulintinas teisinis, organizacinis, semantinis, techninis sąveikumo reikalavimų reglamentavimas. Todėl VIIVĮ projektu siūloma nustatyti, kad viešajai ir administracinei elektroninei paslaugai teikti reikalingi registro duomenys ir registro informacija valstybės informacinei sistemai ar registrui perduodami naudojant saityno paslaugą Valstybės informacinių išteklių sąveikumo

platformos tvarkytojo nustatyta tvarka; valstybės informacinei sistemai ar registrui perduodamų registro duomenų ir registro informacijos turinys turi būti tinkamas panaudoti registro duomenis ir registro informaciją gaunančioje valstybės informacinėje sistemoje ar registre, o perduodamų duomenų formatas turi atitikti rekomenduojamus duomenų teikimo formatus ir standartus, užtikrinančius valstybės informacinių sistemų ar registrų sąveiką.

Šiuo metu Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatyme numatyta, kad išlaidos, registro tvarkytojo patirtos dėl išrašų, pažymų ir kitų dokumentų, dokumentų kopijų ir (arba) informacijos rengimo, teikimo ir perdavimo susijusiems registrams, valstybės informacinėms sistemoms, mokesčių administravimo, teisėtvarkos institucijoms ir teismams, finansuojamos iš šiam registro tvarkytojui skiriamų valstybės biudžeto lėšų ir (arba) kitų teisės aktuose nustatytų finansavimo šaltinių.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

VIIIVĮ projekte, atsižvelgiant į Rekomendacijas, siekiant užtikrinti valstybės informacinių išteklių sąveikos veiksmingumą, siūloma tobulinti teisinio, organizacinio, semantinio, techninio sąveikumo reikalavimų reglamentavimą, pavyzdžiui, nustatyti, kad viešajai ir administracinei elektroninei paslaugai teikti reikalingi registro duomenys ir registro informacija valstybės informacinei sistemai ar registrui perduodami naudojant saityno paslaugą valstybės informacinių išteklių sąveikumo platformos tvarkytojo nustatyta tvarka; valstybės informacinei sistemai ar registrui perduodamų registro duomenų ir registro informacijos turinys turi būti tinkamas panaudoti registro duomenis ir registro informaciją gaunančioje valstybės informacinėje sistemoje ar registre, o perduodamų duomenų formatas turi atitikti rekomenduojamus duomenų teikimo formatus ir standartus, užtikrinančius valstybės informacinių sistemų ar registrų sąveiką; siūloma nustatyti, kad registras ar funkciškai savarankiška jo dalis laikomi įteisintais, kai Registrų ir valstybės informacinių sistemų registre įrašomi duomenys apie registro ar funkciškai savarankiškos jo sudedamosios dalies priėmimo ir tinkamumo naudoti aktą.

VIIIVĮ projektu siūloma nustatyti, kad valstybės informacinės sistemos tvarkytojas atsako už duomenų perdavimą per sąveiką kitoms valstybės informacinėms sistemoms ir registrams ir teikimą gavėjams; registro tvarkytojas atsako už registro duomenų, registro informacijos, registrui pateiktų dokumentų ir (arba) jų kopijų perdavimą per sąveiką kitiems registrams ir valstybės informacinėms sistemoms ir teikimą gavėjams.

VIIIVĮ projektu siūlomos nuostatos, kad nesukurto ir (ar) neįteisinto registro registracija Registrų ir valstybės informacinių sistemų registre laikinai stabdoma; per trejus metus nuo įsteigimo nesukurtos ir (ar) neįteisintos valstybės informacinės sistemos registracija Registrų ir valstybės informacinių sistemų registre laikinai stabdoma; registro valdytojas, per vienerius metus nuo registro registracijos laikino sustabdymo privalo įteisinti registrą arba inicijuoti registro išregistravimą iš Registrų ir valstybės informacinių sistemų registro; valstybės informacinės sistemos valdytojas, per vienerius metus nuo valstybės informacinės sistemos registracijos laikino sustabdymo privalo įteisinti valstybės informacinę sistemą arba inicijuoti valstybės informacinės sistemos išregistravimą iš Registrų ir valstybės informacinių sistemų registro. Šios nuostatos siūlomos įgyvendinant 4 Rekomendacijos 2 priemonę – „parengti Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo pakeitimo projektą, nustatant, kad valstybės registro ar valstybės informacinės sistemos registravimas Registrų ir valstybės informacinių sistemų registre yra privaloma stadija valstybės registro ar valstybės informacinės sistemos įteisinimui, o nustačius teisės aktų pažeidimus valstybės registro ar valstybės informacinės sistemos tvarkyme, suteikti Informacinės visuomenės plėtros komitetui prie Susisiekimo ministerijos galimybę sustabdyti valstybės registro ar valstybės informacinės sistemos registraciją“.

VIIIVĮ projektu taip pat siūloma nustatyti, kad atlyginimas registro tvarkytojui, kurio teisinė forma yra valstybės įmonė, už registro duomenų ir registro informacijos pagrindu parengtų išrašų, pažymų ir kitų dokumentų, dokumentų kopijų ir (arba) informacijos rengimą, teikimą ir perdavimą susijusiems registrams, valstybės informacinėms sistemoms, įskaitant elektroninių paslaugų teikimą, mokesčių administravimo, teisėtvarkos institucijoms ir teismams mokamas centralizuotai

Vyriausybės nustatyta tvarka skiriant valstybės biudžeto lėšas registro valdytojui, o kitais atvejais atlyginimą registro tvarkytojui moka duomenų gavėjai.

ANK projektu siūloma numatyti administracinę atsakomybę už Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo ir šio įstatymo įgyvendinamųjų teisės aktų pažeidimus.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymų projektus toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Numatomos teigiamos pasekmės – įgyvendintos Valstybės kontrolės 2014 m. lapkričio 21 d. valstybinio audito ataskaitoje „Vieno langelio principo įgyvendinimas teikiant elektronines paslaugas“ Nr. VA-P-90-3-14 pateiktos 4 ir 5 rekomendacijos.

Priėmus Projektus, neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Kokią įtaką priimti įstatymai turės kriminogeninei situacijai, korupcijai

Priimti Projektai įtakos kriminogeninei situacijai ir korupcijai neturės.

7. Kaip įstatymų įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Projektai verslo sąlygoms ir jo plėtrai neigiamos įtakos neturės.

8. Įstatymų inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Priėmus Projektus, iki jų įsigaliojimo reikės priimti teisės aktus, nurodytus šio aiškinamojo rašto 11 punkte.

9. Ar įstatymų projektai parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymų projektų sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Projektai parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų. VIIIVĮ projekto sąvokos įvertintos Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

10. Ar įstatymų projektai atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus

Projektai atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos teisės aktus.

11. Jeigu įstatymams įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti

Priėmus VIIIVĮ projektą, reikės:

1) pakeisti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. vasario 27 d. nutarimą Nr. 180 „Dėl Valstybės informacinių sistemų steigimo, kūrimo, modernizavimo ir likvidavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“;

2) pakeisti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. birželio 30 d. nutarimą Nr. 739 „Dėl Atlyginimo už valstybės registrų ir kadastrų duomenų teikimą dydžių nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“;

3) priimti (Vyriausybė) papildomų priemonių kūrimo ir apmokėjimo tvarką;

4) pakeisti Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos nuostatus, patvirtintus Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. spalio 13 d. nutarimu Nr. 1480 „Dėl Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos nuostatų patvirtinimo“;

5) pakeisti Informacinės visuomenės plėtros komiteto prie Susisiekimo ministerijos nuostatus, patvirtintus Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2010 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. 3-401 „Dėl Informacinės visuomenės plėtros komiteto prie Susisiekimo ministerijos nuostatų tvirtinimo“;

6) pakeisti projektinę biudžeto formą, patvirtintą Lietuvos Respublikos finansų ministro 2009 m. birželio 19 d. įsakymu Nr. 1K-194 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto skaičiavimų, būtinų valstybės biudžeto projektui sudaryti, formų patvirtinimo“;

7) pakeisti biudžeto formą, patvirtintą Lietuvos Respublikos finansų ministro 2009 m. sausio 14 d. įsakymu Nr. 1K-006 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto programų sąmatų ir pažymų apie valstybės biudžeto asignavimų pakeitimus formų patvirtinimo“;

8) pakeisti biudžeto vykdymo formą, patvirtintą Lietuvos Respublikos finansų ministro 2011 m. birželio 30 d. įsakymu Nr. 1K-230 „Dėl biudžetinių įstaigų ir kitų subjektų informacijos apie programų sąmatų vykdymą formų patvirtinimo“.

Šių teisės aktų projektus parengs Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija, Lietuvos Respublikos finansų ministerija ir Informacinės visuomenės plėtros komitetas prie Susisiekimo ministerijos.

Priėmus ANK projektą, keisti teisės aktų nereikės.

12. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymams įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)

Planuojama, kad VIIVĮ projekto 10 straipsniu keičiamam Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo 29 straipsniui įgyvendinti papildomų biudžeto lėšų nereikės, kadangi biudžeto lėšos, kurias už duomenis dabar sumoka duomenų gavėjai (apie 10 mln. eurų), bus skirtos registro valdytojiui centralizuotai sumokėti už duomenų teikimą.

13. Įstatymų projektų rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Projektų rengimo metu specialistų vertinimų ir išvadų negauta.

14. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis

Reikšminiai žodžiai, kurių reikia Projektams įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą:

VIIVĮ projekto: „informacijos sistema“, „elektroninės paslaugos“;

ANK projekto: „valstybės informacinių išteklių tvarkymo pažeidimai“.

15. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Nėra.
